No. 221. 1851.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Nieuws-Blad.

Dingsdag den 28 October.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad BREDA brengen bij deze, op verzoeke van den heere Kolonel plaatselijke Kommandant, ter algemeene ingezetenen, dat, de rekenen van heden, de poorten dezer stad des avonds gesloten, des morgens geopend zullen worden.

Breda, den 16den October 1851.

DE ROY VT.

Ter Ordonnantie van denzelven,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHUILES.

NEDERLANDEN.

Breda, den 17den October.

Den 15den dezer heeft de sluiting der tegenwoordige zitting van de Staten-Generaal plaats gehad. Reeds vroeg waren de openbare tribunes met toeschouwers bezet; op eene der tribunes merkte men den minister *Forstolk van Soelen* op. Een half één ure werd de zitting door den voorzitter der Tweede Kamer geopend en werden de notulen van het comité-generaal van Donderdag 11 Augustus gelezen. Verder werd mededeeling gedaan van vier Koninklijke besluiten van de maanden September en October, waarbij de heeren *Largès* en *Verheijen*, tot leden van de Eerste Kamer, en de heer *van Toulon* tot gouverneur van Utrecht worden benoemd, de minister *ad interim* van binnenlandsche zaken gelast werd de zitting der Staten-Generaal, op heden ten 1 ure, te sluiten, en de baron *Roell*, lid van de Eerste Kamer, benoemd werde tot voorzitter van de Eerste Kamer, gedurende de aanstaande zitting. Daarna hield de heer *van Toulon* eene afscheidsaanspraak aan de Kamer, waarin hij de leden voor de door hem ondervonden hulp en ondersteuning, in het volbrengen van de door hem aangenomene doch moeijelijke taak van het presidium dankte. Hij gaf daarbij de hoop te kennen, dat er spoedig eene eindelijke schikking van zaken mogt plaats hebben, welke ons geschokt vaderland zoo noodig verdiende, welke schikking door eenen echt liberalen geest zoude zijn bevorderd, doch door den zogenaamden liberalen geest tot dus verre was verhinderd, omdat dezelve alles, wat heilig en regtvaardig is, trachtte omverre te werpen. De Voorzienigheid had ons echter niet verlaten en eenmaal zou de natie de vruchten plukken van die opofferingen, welke zij zich thans moest getroosten. De spreker rekende op de voortdurende vriendschap der leden van de Kamer en betuigde zich in hunne gedachten.

Na deze aanspraak had de vereenigde zitting der beide Kamers onder voorzitterschap van den baron *Roell*, plaats, en werd er eene commissie, bestaande uit acht leden, uit de beide kamers gekozen, om den minister *ad interim* van binnenlandsche zaken in- en uitgeleide te doen. Deze commissie verdiende dan ook, ten over één ure, den minister in de zaal binnen. Voor den troon gezeten, deed de minister de volgende aanspraak:

» Edel Mogende Heeren!

» De Koning heeft mij de sluiting opgedragen van tegenwoordige vergadering, welke een geheel jaar heeft voortgeduurd, en reeds *overmorgen* staat vervangen te worden door de gewone jaarlijksche bijeenkomst der Kamer.

Deze voortdurende zitting en de noodzaak van het Vaderland, waardoor zij geboden werd, moesten gevolgen doen verwachten, gevoegd aan den drang der omstandigheden.

Die verwachting is in ruime mate verwezenlijkt.

Uwe werkzame en zegenrijke medewerking, Edel Mogende Heeren! heeft overvloedig de steun der regering.

Door die medewerking is het openbaar crediet geschraagd, en de schatkist in staat gesteld geworden, om zware doch onvermijdelijke, uitgaven te bestrijden; — door haar is in de versterking van het leger voorzien, en zijn rust en orde binnenslands verzekerd; — zij blonk uit in de wijze, waarop de mededeelingen aangaande de belgische zaken bij U Edel Mogenden zijn ontvangen en beantwoord, en droeg krachtdadig bij tot het aannemen en bewaren eener, eerbiedwaardige

BUITENLAND.

GEVOELEN TE ZECKLEN

Weetenswaardigheden. Blad.

18 October.

[illegible] vertrouwen ingeboezemde bij het ondernemen van eenen veldtogt, [illegible] gelukt om alle pogingen van benijdenswaardige voorbedachtheid te geven van zulk een naauwe vereeniging in stu en doel, — niet alleen tusschen de Natie en haren Koning, maar ook onder alle standen en betrekkingen onzer volksmaatschappij, — als eldste, zelfs in de geschiedrollen van ons Nederland, vruchteloos zou gezocht worden.

Ik acht mij gelukkig, Edel Mogende Heeren! door den Koning belast te zijn, om Zijnen dank voor die medewerking aan U Edel Mogenden te betuigen, en, mij van dien last kwijtende, verklaar ik tevens uit Hoogstdezelfs naam uwe vergadering te zijn gesloten."

Z. Exc. verliet daarop de zaal en keerde naar 's koninga paleis in staatsie terug, vergezeld van een detachement kavallerie. Morgen zal de opening der aanstaande zitting plaats hebben, waarvan het programma reeds openbaar is gemaakt. Hetzelve is eenluidende met dat van vorige jaren.

Tot ridders der Orde van den Nederl. Leeuw, vernemen wij dat benoemd zijn, uit het wapen der infanterie, de heeren: Kolonel *Parmentier de Cappelle*, Luit. kolonel *van Regteren* en Luit. Kolonel *Thijs*, benevens de heeren: baron *Snouckaert van Schauburg*, ceremonie-meester der kamerheer, *P. H. Peltzer*, administrateur voor de generale thesaurie, de heer *H. D. van Spengler*, administrateur voor de directe belastingen, accijnsen, [illegible] permanente commissie, *J. Fraser*, penningmeester, en *H. J. van Troostwijk*, oppeboekhouder bij het amortisatie-syndicaat, jhr. *P. S. Dedel* en *G. Clifford*, leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, en mr. *J. van Idsinga*, te Amsterdam.

Van wege het departement van Marine ontvangen wij de mededeeling, dat bij 's Konings besluit van 7 October [illegible] benoemd zijn:

Tot Kommandeur der orde van den Nederlandschen Leeuw, de Ridder *O. W. Colom*, vice-admiraal, directeur en kommandant der marine en het hoofd departement van de [illegible]

Tot Ridders van dezelfde orde:

de Schoutbijnacht *J. W. de Man*,
de Kapiteins ter zee *F. Coertzen*, *G. A. Pool*, *N. P. Blommendal*, *G. Regem* en *W. A. Gelsteranus*,
de Kapitein luitenant ter zee *C. Horst*, en
de Kapitein ter zee, *G. N. de Haan*.

Het departement der marine van de [illegible] heeft M. bevaagd, de volgende benoemingen tot 2de Luitenanten der artillerie te doen, de heeren *Boer*, *Blank*, *Barlaeus van Hues*, *Best*, *Mavis*, *Neuberg*, *Rijpma*, *Kranendonk*, *Swaving*, allen van de militaire akademie.

Van [illegible] zijn ontvangen, dat [illegible] Amersfoort [illegible]

» Het kan den vriend van koning en vaderland niet onverschillig zijn, de verzekering te ontvangen, dat de Noord-Brabandsche schutters, welke, in onderscheidene detachementen, door [illegible] geleid, op den 14den en 15den dezer, alhier aan [illegible] gearriveerd, aldaar door [illegible] gastvrijheid [illegible] korte toepasselijke welkomgroet te zijn toegesproken, [illegible] met [illegible] geestdrift te zijn beantwoord, en dat de [illegible] voor Oranje en [illegible] Koning! weergalmden.

De heer *Mees*, koopman te Vlaardingen, begaf zich, den 9den dezer, om handelszaken naar België, en [illegible] Gent, [illegible] bij zijne aankomst te Gent, [illegible] geen Hollandsche pas [illegible] gebouwd [illegible] naar Brussel [illegible]

hoofd der politie 3 maal 24 uren in arrest gehouden, om de noodige informatiën, omtrent zijn persoon, te Antwerpen in te winnen. Men heeft intusschen geen verdenkingen kunnen opsporen, en het heeft de heer *Prins* mogen gebeuren met *f* 4 à 5000 bij zich, na hem verzekerd te zijn de ondernomen te hebben, de Nederlandsche grond weer te bereiken.

— Den 26sten September is op het Wolchowsche kerkhof te Petersburg het stoffelijk overblijfsel van den overgewogden generaal-veldmaarschalk graaf *Diebitsch-Sabalkanski*, volgens de gebruiken van de Oostersche Kerk, en met alle aan zijne waardigheid en verdiensten verschuldigde eerbewijzen, ter aarde besteld.

— De cholera is te Petersburg nog heerschende, doch minder dagelijks. In drie dagen, van den 27sten tot den 29sten dezer, zijn 26 personen ziek geworden en 7 gestorven.

De rust en orde blijven alhier heerschen. In Krakau hebben voor de komst der Russen zeke ongeregeldheden plaats gehad.

Gisteren avond ten half acht uren zijn HH. KK. HH. de Prinsen van Oranje en *Frederik* uit het leger alhier aangekomen. Ten half vijf uren hadden zij Tilburg verlaten. Heden zijn de Prinsen door Hoogstderzelven adjudanten *de Cuva* en *Waldkirch* gevolgd; zij zullen morgen de plegtige opening der kamers bijwonen, welke op dezelfde wijze plaats hebben zal als in 1830.

— Men vernomt, dat de russische gezant bij ons hof, de heer *Borgnief*, uit die betrekking, door keizer *Nikolaas* is ontslagen en door eenen anderen gezant is vervangen.

— De Sardinische gezant bij ons hof, graaf *de Rossi* heeft zijn buitenverblijf in de nabijheid dezer residentie verlaten en heeft in zijn gewoon hotel weder zijnen intrek genomen.

— Het departement van binnenlandsche zaken heeft bij eene circulaire de gewestelijke besturen kennis gegeven, dat in het geval van overlijden van het kind of de kinderen van schutters de oorzaak ophoudt, waarmede bedoelde personen voorloopig van de dienst bij de mobiele schutterijen zijn verschoond geworden, of voorloopig naar hunne hagadsteden zijn teruggezonden, en zoo geene redenen kunnen bestaan, om hun voortdurend te doen deelen in het genot van eene gunst, welker toekenning enkel uit hoofde van die bepaalde omstandigheid heeft plaats gehad, doch dat het echter aanbevolen wordt, en, voor zoo verre en voldoende redenen mogten aanwezig zijn, om hen het genot van gedacht voorrecht alsnog voorloopig te laten behouden, alsdan dewegs een voorstel aan gezegd departement moet worden gedaan.

Binnenlandsche zaken.

Brussel, den 15den October.

Ten gevolge eener voorzetting der verificatie van de volmagten werden de heeren *van Meenen*, door het district van Ypren en de Bast, minister van oorlog, door het district van Brussel gekozen, als leden van de kamer der afgevaardigden toegelaten, en namen in de zitting der kamer van gisteren hunne plaats. Ook de heer *de Renesse*, door het district Hasselt, gekozen in plaats van den heer *Julien Cant*, die bedankt heeft, nam in de kamer zitting.

De orde van den dag bragt het vervolg der deliberatien over de onschendbaarheid, de veiligheid van den staat betreffende, welke als nu door den minister van justitie, den heer *de Raikem*, in een lang betoog verdedigd werd. De deliberatien zijn, in de zitting, nogmaals niet afgeloopen.

Le Belge meldt, dat de heer *Devaux* met de portefeuille van buitenlandsche zaken zal belast worden in plaats van den heer *de Theux*, die uitstel vraagt, om de lijst der door hem voorgestelde leden van het ministerie te vervolledigen. Men noemt tot dezelve ook den heer *Lebeau* door middel van eenen tusschenpersoon, dien dat blad zeer verstrooid heet, den heer *Devaux* [illegible]

De maatschappij [illegible] der inrichting der nationale militie op den oorlogsvoet, [illegible] den vredestand, [illegible] verlaten, en is eenige dagen [illegible] doorbrengen. Dat zij [illegible] hebben, [illegible] elf maanden voor den 20sten [illegible] blijft niet te min gevestigd, [illegible] op het eerste bevel [illegible] te trekken, terwijl de troepen, [illegible] de bestemmingen van de derde linie uitmaakten in last hadden bevolen te trekken, om te kunnen agteren de vijandelijkheden op den 15den mogten hervat worden, [illegible] een bevel bekomen hebben, om terug te trekken. [illegible] regiment infanterie, dat onlangs Parijs verlaten heeft, zigt zich insgelijks naar het Noorden.

— De generaal *Goblet*, welke naar Londen gezonden was, is sedert gisteren alhier terug. Onze lezers zullen zich herinneren, dat er, toen de generaal naar Londen vertrok, verondersteld werd, dat deze zending *bijzonder* de zaak der [illegible] betrof.

— Gisteren zijn er twintig stukken kanon naar Hasselt gezonden. Eene compagnie van het 4de regiment van linie strekte dezelve tot eskorte.

— Onze *Courrier*, (*ancien Courrier des Pays-Bas*) van den 12den October bevat het volgende artikel:

» Wij hebben gisteren van een nieuw protocol gesproken, dat aan onzen minister van buitenlandsche zaken medegedeeld en door hem van de hand gewezen zou zijn geworden. Thans zijn wij van de omstandigheden dezer zaak naauwkeurig onderrigt. Het aan ons gouvernement medegedeelde stuk is eigenlijk geen protocol, maar wel een reeks van nieuwe voorstellen, betrekkelijk onze grensbepalingen, zonder echter eenige melding van de schuld te maken, deze voorstellen herhaalden grootendeels hetgeen, eenige dagen geleden, gezegd geworden is betrekkelijk den afstand aan Holland van den regter oever der Maas en van Maastricht, met een groot gedeelte van den linker oever van gezegde rivier. Andere punten betreffende, gingen gezegde voorstellen nog verder, dan gemelde vorderingen. Met een woord zij waren zoo *onaannemelijk*, dat zelfs prins *Talleyrand* die zendeling gevonden had en geen deel daaraan had willen nemen. Hij had zijn gouvernement er van onderrigt en de voorstellen zijn buiten zijne medewerking afgezonden geworden. De vertegenwoordigers der noordsche kabinetten alleen keurden dezelve goed, en wilden dadelijke voorstellen te doen aannemen en prins *Talleyrand* heeft uitdrukkelijk in dezen zin, onlangs gezegd, *dat de Belgen van meer gedaan had in drie dagen, dan te voren in vele jaargangen maanden.*

» Ons ministerie heeft derhalve wel gedaan van te weigeren om op dergelijke gronslagen in onderhandeling te treden. Dat heeft hetzelve, gelijk wij gezegd hebben, de voorstellen terug gezonden en verklaard zich, eerst als dan voren, aan de artikelen te zullen houden."

— In den *Observateur des Hainaut*, een dagblad, dat te Mons (Bergen) wordt uitgegeven, wordt gemeld, dat [illegible] een groote reeksen dagen, gezet te beoefenen [illegible] grenzen van Frankrijk gemaakt, zoo dat meer dan [illegible] dat in [illegible] van het optimisme van den [illegible] het Fransch ministerie meer ernst [illegible] oorlog schijnt te [illegible] dan het wel zegt."

In het *Journal des Flandres* [illegible] heeft gene aanmerkingen [illegible] gelegenheid [illegible] in het gezind maken in het pakketten [illegible] dat [illegible] van het hoog-gezag[illegible]

In de zitting der afgevaardigden van gisteren voegde de heer *Gendebien* [illegible] deed het volgend voorstel: » De ingezetenen van Brussel, welken huizen in de maand September des voorleden jaars afgebrand zijn, hebben eene petitie [illegible] zij [illegible] schadeloosstelling [illegible] en [illegible] te doen plaats vinden en [illegible] zoo [illegible] dat [illegible] verschuldigde [illegible] het [illegible] dezer kamer toe te staan, in deliberatie te nemen. Werd dien conform besloten en het concept met 65 tegen 3 stemmen aangenomen.

Eene petitie van eenige ingezetenen in Vlaanderen, strekkende, om de bepalingen ten voordeele der inwoners van Brussel en van eenige andere plaatsen, die door de onlusten en door den oorlog geleden hebben, ook op de slagtoffers der inundatie toepasselijk te maken, werd naar den minister van binnenlandsche zaken verzonden met verzoek om dadelijk rapport.

Hierna werd de vergadering gescheiden en geadjourneerd tegen Maandag den 17den als wanneer de door den minister van financien voorgedragen wet, omtrent eene verpligte geldleening aan de orde gesteld is.

— Wij lezen in *the Times* van den 11den de volgende opmerkelijke zinsnede: » Engeland zou niet erger in beroerte geweest zijn, wanneer *Buonaparte*, twintig jaren geleden, met een leger van 200,000 op de kust van het graafschap Kent geland ware."

ANTWERPEN, den 15den October.

Ons ministerie doet gelijk wijten het comite van algemeen welzijn. Het beklimt het spreekgestoelte met eene wel gestoffeerde zamenzwering in den zak, aan welke waarschijnlijk niets anders ontbreken zal, dan bewijzen en zamenzweerders. Overigens worden wij door de deliberatien over het ontwerp van den heer *de Raikem* in onze gissingen bevestigd, namelijk: dat alle wezenlijk bekwame mannen en ware patriotten tegen hetzelve zijn. (*Journal d'Anvers.*)

— Het brusselsch dagblad *l'Emancipation* bevat een artikel over het onderhoud der militairen, waarin bewezen wordt, dat, zoowel in dat vak, als in vele anderen, België aan plundering ten prooi is en dat de het arme volk ontrukte belastingen ten roof van begeerlijkheid en onervarenheid worden. Naderhand zullen er, uit onze ellende, plotselinge en onvoorziene vermogens spruiten, en dat zal dan ook het wezenlijkste resultaat zijn, hetwelk de revolutie zal hebben opgeleverd.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 12den October.

Onze kamer der afgevaardigden gaat steeds ijverig voort met de libereren over de wet op het pairschap. De erfelijkheid, en het stuk van de benoemingen der pairs bij wijze van onmiddelijke verkiezing door de kies-kollegien, gelijkelijk verworpen zijnde, zal de kamer waarschijnlijk de benoeming der pairs door den koning aannemen, onder zoodanige wijzigingen en voorwaarden, als in deze en volgende ziftingen nog zullen bepaald worden.

— De *Courrier des Pays-Bas* van heden bevat uit het *National* den toestand van Europa schetst:

» Zult gij dan nu eindelijk begrijpen, dat het revolutionnair grondbeginsel op alle punten van Europa het overspit gedolven en dat de vrijheid nergens meer eene schuilplaats dan in Frankrijk heeft, van waar zij weldra verder zal worden

» Zult gij begrijpen, dat Italie en Hongarije beide Oostenrijksch zijn.

» Dat Spanje of liever het Spanje van *Ferdinand* ons tot doodelijken vijand is.

» Dat Portugal aanmerkelijk is om nog lang onder de tiranny van dom *Miguel* te verkwijnen; want de vrijwilligers, welke in Engeland zullen standgrijpen, zullen de door dom *Pedro* ontworpen expeditie beletten.

» Dat de slechte intrigue der jongste insurrectie van Neufchatel bewijst, dat Zwitserland aan de nederhellende zijde is en ons reeds ontsnapt;

» Dat Saksen tegenwoordig de policie voor rekening van Rusland uitoefent.

» Dat Beijeren en het land van Baden, welke voor de vrijheid wakker hadden willen worden, zich hunne vrije drukpers op last van den heer *von Metternich* zich ontrooven.

» Dat de afvallige *Hannadotte*, de ingevingen van Petersburg onderdanig, mede weigert een onafhankelijk België te erkennen;

» Dat dat arme België, door Frankrijk verlaten, te midden van vijandelijke mogendheden, op zich zelven gelaten, zonder débouché voor deszelfs nijverheid, met deszelfs wenschen louter eene restauratie inmept, welke hare vaan, na Frankrijks podium op de verlangen van 1815, zal komen planten.

» Dat de laatste kreet, aanmerkelijk Polen door de dreigende blikken van *Czartoriski* getroffen is.

» Dat Engeland, hetwelk alleen van het schrikkelijk Engeland, welks alliantie ons tot loon onzer onbaatzuchtigheid wordt toegezegd, thans tot de verouderde vijanden van Frankrijk overgaat, tot die mannen, welke, 15 maanden lang, hunne stem slechts hebben verheven, om ons en onze revolutie te verwenschen.

» Zult gij ten laatsten dat alles begrijpen en tevens tot welken afgrond zulks leidt."

Onze fondsen stonden heden: de 5 pCt. op kont. 88, 10; op tijd 88, 05; de 3 pCt. a kont. 58, 50, op tijd 58, 55. De Napelsche renten stonden genoteerd a kont. 70, 10, op tijd 70, 25.

Van den 13den October.

De kamer der pairs was tegen heden bijeengeroepen, om over het budget van 1831 te deliberéren. Ieder was op zijnen post; het aantal der opgekomen pairs was aanzienlijker dan gewoonlijk; men verwachtte zelfs vrij hevige discussien, want daar waren drie commissarissen des konings van twee ministers, de heeren *d'Argout* en *Louis*, vergezeld, om het budget te verdedigen. Maar nadat de notulen gelezen waren, vroeg de heer *Louis* het woord en verzocht de kamer zoo goed te willen zijn van de zitting tot morgen te verschuiven, aangezien de gewigtigste aangelegenheden thans bij de kamer der afgevaardigden aanhangig waren, die waarschijnlijk zijne tegenwoordigheid volstrekt zouden vereischen. Onder eenige gemor werd de vergadering tegen morgen belegd.

In de zitting der afgevaardigden van heden, is echter niets van zoo groot aanbelang voorgevallen, aangezien de discussie over het amendement van den heer *Merilhou*, strekkende, om de électieve kandidaatschappen voor het pairschap uit de wetten, de gelede zitting weg genomen heeft. Het amendement van den heer *Merilhou* is met 244 tegen 186 stemmen verworpen.

— Te Aurillac is, op den 6den dezer, een hevig oproer tegen het bestuur der vereenigde regten uitgebarsten. De gendarmerie, een detachement van het 57ste regiment van linie en de nationale garde hebben de dolzinnigheid der oproerigen niet kunnen beteugelen. Zes der voornaamste belhamels echter zijn der justitie aangeduid, welke tegen hen interveert.

— Wij lezen in de *Gazette de France* van heden: » Het ministerie van lord *Grey* is, wat daar ook tegen gezegd mag worden, ontbonden. De torys zullen de regering hernemen; het is echter waarschijnlijk, dat zij niet eenige der aanhangers van het kabinet van *Grey* in strikking zullen treden. Zoo, bij voorbeeld, belet niets, dat lord *Brougham* op zijnen post zou blijven. Het is bekend, dat hij het ontwerp der hervorming van lord *Grey* niets zeer toegedaan was, zoo min, als het door dien minister aangenomen sijstema, betrekkelijk de vreemde staatkunde. Het voorstel van lord *Ebrington*, om den koning een adres aan te bieden, waarbij de goedkeuring van de leden van het Lagerhuis aan het sijstema der ministers wordt uitgedrukt, is II. maandag (te dezer) in deliberatie geweest. Dit voorstel zal het lot van het ministerie beslissen.

— Wij lezen in ons dagblad *le National*:

» Wij hebben, eenige weken geleden, aangekondigd, dat onderscheiden generaals een vrij groot aantal officieren van allen rang op verzoek van koning *Leopold*, eene zending van ons gouvernement hadden bekomen, om de organisatie van het belgisch leger te gaan helpen bevorderen. Het schijnt, dat zij te Brussel, de voorziene zwarigheden hebben ontmoet, welke hen gedwongen hebben terug te keren. Alle opper-officieren, met uitzondering der luitenants generaals, de posten, die men hun beloofd had, niet gevonden hebbende, zijn in Frankrijk terug gekeerd. Het belgisch gouvernement heeft hun eene schadeloosstelling voor hunne reis doen uitbetalen en hen voor hunne verlene diensten bedankt. Het heeft ons verwonderd, dat de minister van oorlog eene stelling bestemming aan die officieren toegezegd heeft, zonder vooraf zeker te zijn, dat zij allen in België wel ontvangen en in actieve dienst gesteld zouden worden. De ingezetenen van Brussel en van Antwerpen hebben de Franschen hun leedwezen te kennen gegeven, dat de zwakheid van hun ministerie of van het oberbevel van de kander verwijderden; zij beschouwden elkander als broeders en rekenden op hunne ondervinding in gevalle van eenen nieuwen aanval van den kant van Holland, welken zij steeds als onvermijdelijk beschouwden.

Het leger du *Nord* is nog door de divisie *Jamin* versterkt, zoo dat dezelve thans 80,000 man sterk is. Opeenvolgende divisie strekt zich tot Givet uit en vormt alzoo den regter vleugel des legers. Deze divisie havelerie heeft haar standplaats bij het legerkamp, het hoofd dier divisie ligt in de ommestreken van le Chesnoy en is kantonneerd.

De prijzen der fondsen stonden heden: de 5 pCts à kont. 88,50 op tijd 88,75; de 3 pCts. kont. 59,15, op tijd 59,30. De Napelsche renten kont. 70,60, op tijd 70,50.

Van de Redactie der Bredasche Courant.

Amsterdam, den 18 October 1831.

Wel ben ik het meton eens, dat indien ergenmer een tijdvak bestond, waarin het tooneel tot eene leerschool voor het algemeen kon dienen, zulks thans voorat bij ons het geval is, nu ieder Hollander, meer dan wellig ooit te voren, de waarde gevoelt van nationaliteit, of liever nu allerijverigsten voor gestaand en gaarne al datgene aannemen, wat ons zoude kunnen opvoeren tot het doen ninmeer volprezene voorvaderen eigendommelijk geweest zijnde, volkskarakter.

Dan helaas! ons hollandsch tooneel hier ter stede is dermate in verval geraakt, dat er echter anderen *Herculles* vereischt wordt om den *Augias*-stal te reinigen. Vroeger werd daartoe eene pagina bepraesil, door de verdienstelijke schrijvers van het werkje, genaamd *de Tooneelkijker*, doch destijds waren de Nederlandsche volksgeest en de belangen der ondernemers nog vele overwinnelijke hinderpalen, die waar voorwaarden van het vaderlandsche tooneel verhinderde zich derzelve, toen het bestuur van onzen stadgenoot werd toebetrouwd aan deze, thans van wege de stadsregering aangesteld, directeur, in dien dagorde te stellen, dat men te mogen verwachten stond, dat het tooneel alle zijne leven te méer, vermits men onder de bestuurderen een gekozen telde, die weleer met ijver had volhard in de leer, dat de » bok het publiek tot wansmaak overhelde, men hem het scheel » moest sluiten, dan op hetzelve deel wanschmak verkiezen. Op welk eene wijze men, later, aan deze leer is getrouw gebleven moge de lijst der sedert opgevoerde stukken getuigen!

Maar genoeg; ons tooneel is zoo diep gezonken, dat hetzelve schier ten spot is geworden. Men heeft het ballet afgeschaft, en alleenlijk de brekebeenen behouden, -- opera's gegeven, die uitge-

lagchen werden, — zangscholen opgerigt, die niets hebben op geleverd.

Ellendige vertalingen van nog erbarmelijker Duitsche oorspronkelijken, dagma's en plat overgezette Fransche straatstukjes was al wat men zag opvoeren; de grootste toonkunstenaars zagen de deur weg gebannen, maar nog bezweek de moed niet. Zij, die de, door den dood, de opera's, de zangscholen, de Duitsche en Fransche prullaria aangerigte vervoesting hadden overleefd, gevoelden nog de waarde der kunst, en bleven nog in verband en vuur voor het treurspel, want het treurspel deed onze rijke taal zelfs door vertalingen bewonderen.

Met het sluiten van het speeljaartoen in dit jaar, werd ook het treurspel schier van alle toegang tot het vaderlandsch tooneel uitgesloten. De toonkunstenaresse, die tot het vervullen der eerste rollen in het treurspel nog eenigzins ons was gebleven, gevoelde zich door het bestuur in hare waarde miskend en verneederd, nam haar afscheid en met haar is ook het treurspel den Amsterdamschen schouwburg ontweken. Wel bezitten wij nog treurspelspelers, die in hun vak, even verdienstelijk zijn als onze voormalige zeer achtingswaardige eerste actrice, die, wegens bejaardheid, dien kunstgevoel hen moest verlaten, doch deze kunstenaars is thans andere gelegenheid benomen, om hunne talenten te doen uitblinken.

Wie daar u kortelijk den staat van dit tooneel haar waarheid voorgesteld.

Zoo even verhaalt men ons eene aangenaamheid, welke ik gaarne zie schroomen, de nog dankbaar medeste doelen. Onder onze, uitmuntende tooneelvereeniging Thespis, alhaast nog, ons gereedde tooneelkunstenaars, tellen wij ook de eerste jonge paren. Deze, onlangs een 25jarig benefiet zullende geven, stelde daartoe aan commissarissen een oorspronkelijk *Hollandsch Treurspel* voor, gevolgd door een oorspronkelijk *Hollandsch Tooneelstukje*, in welke beide de toen reeds afgetredene, bovengedachte, eerste actrice, in haar vak, de eerste rol, de hoofdrol zoude vervullen. Deze voorslag werd door commissarissen *van de hand gewezen!*

Oordeelt nu, wat van het tot onzes nationalen tooneels te verheffen?

De naam van twintig stuivers wordt nog altijd gegeven. Uit alle de verste aan wel gevondene samenstelling paarende, is het zeer verheven boven de gansche poppenkraam van angezegde Ballet-divertissementen, dansende genien, duikelende nymphen, enz. Onze kunstdichter, decorateur en ballotmeester vinden in de aanbevelingen en gelukwenschingen, in gelijken zang geplaatst, op de jaarmarkt, zeker voldoen zijn.

Ons fransch theater is thans goed bezet en de stukken worden wel uitgevoerd. Het is wel niet te ontkennen, dat er op de stukken zelven vrij wat te zeggen valt; doch de dissectie moet rondkomen, en is het dan heen wel te weten, dat onze vaderlandsche dames zoo zeer het *Parade* van Lyon toeroepen, dat de publieke vrouw, te gelaten zien verheffen, tot een [illegible] te willen maken met de [illegible] en [illegible] te [illegible].

Dit moge voorzeker genoeg zijn, bij gelegenheid nader, wanneer [illegible] nieuw wordt opgevoerd.

LETTERKUNDIG BERICHT.

DE PRINS VAN ORANJE, Lierzang, door C. MISTEVAAR. Te Amsterdam, bij JOH. GUIJKENS, 1831, 32 bladz. in 8° de prijs is . . . f 0,50

*Wie de geschiedenis van onze geschiedenis van de laatst verloopene weken is, zal [illegible] gaarne [illegible] en schoonvinden [illegible] hebbende [illegible] van [illegible] [illegible] [illegible]